

Deutsche Nationalitätenselbstverwaltung Jeine
Budajenői Német Nemzetiségi Önkormányzat
2093 Budajenő, Fő u. 1-3.
Telefon: (26 371 068)

Előterjesztés

a Képviselő-testület 2026. 04.13 -i ülésének 1. napirendi pontjához

Tisztelt Képviselő-testület!

Ahogy az ismeretes, a Képviselő-testület tagjai, valamint a települési Értéktár Bizottság elnökének informális egyeztetései alapján körvonalazódott, önkormányzatunk a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára felé - a **Budajenői Műemlék Magtár kiállítási tereinek felújítása, fejlesztése** céljára - támogatási kérelmet kíván benyújtani, **12 500 000,- Ft azaz tizenkettőmillió-ötszázezer forint** összegű támogatásra.

A projekt célja a Budajenői Műemlék Magtár kiállítási tereinek látogatóbarát fejlesztése, valamint a település és a térség kulturális örökségének korszerű bemutatása.

A fejlesztés a meglévő értékekre építve kívánja erősíteni a Magtár szerepét, mint olyan kulturális helyszínt, ahol a zarándoklat hagyománya, a táj történeti öröksége és a közösségi emlékezet értékei egymást kiegészítve jelennek meg.

Az épület több funkciót is betölt: a felső szinteken kiállítások, az első emeleten zarándokszállás működik, míg az alsó szint kulturális és közösségi programok helyszíne. A fejlesztés célja, hogy a Magtár a jövőben egységes szemléletű, korszerű kulturális és közösségi térre, látogatóközponttá váljon.

A projekt három egymáshoz kapcsolódó szakmai elem megvalósítására épül.

- a „Mária útjain” zarándokkiállítás fejlesztése,
- „Történetek a föld alatt” – Budajenő és térsége régészeti állandó kiállítás előkészítése,
- valamint a kitelepítés és betelepítés 80. évfordulójához kapcsolódó emlékezeti kiállítás megvalósítása.

1. A „Mária útjain” kiállítás látogatóbarát fejlesztése

A Magtár második szintjén található „Mária útjain” kiállítás a Kárpát-medence jelentős zarándokhelyeit és kegyhelyeit mutatja be. A kiállítás különleges installációs elemei a zarándoklat lelki útját idézik fel, a motivációtól az úton levés élményén át egészen a megérkezésig.

A fejlesztés során fontos szempont, hogy a meglévő kiállítás értékei megőrzésre kerüljenek. A korábbi vizuális és installációs elemek, valamint az alapinstallációk tartalmukban és formavilágukban a helyükön maradnak, így a kiállítás eredeti koncepciója továbbra is érvényesül.

A megújítás célja a kiállítás egységesebb térbeli rendezése és kiegészítése olyan digitális és interaktív elemekkel, amelyek a látogatók – különösen a fiatalabb generációk – számára is érthetőbbé és élményszerűbbé teszik a zárandoklat történetét és üzenetét.

A kiállításban korábban is szerepeltek videós tartalmak, amelyek a fejlesztés során új információkkal és interaktív elemekkel bővülnek. A megújulás célja, hogy a látogatók könnyebben kapcsolódhassanak a zárandoklat történetéhez és kulturális jelentőségéhez.

A bemutatóhoz kapcsolódva zárandok tanösvény is készül, amely játékos, felfedezésre épülő formában vezeti tovább a látogatót a Magtár teréből a település szakrális helyszínei felé. Az útvonal a Stáció, az Ó-temető és az Öregtemplom érintésével halad, így a zárandoklat gondolata nemcsak a kiállításban jelenik meg, hanem a település történeti és lelki tereiben is tovább él.

A tanösvényhez kapcsolódva leporelló formájú, játékos kérdéseket és feladatokat tartalmazó kiadvány is készül, amely a kiállítás tartalmához kapcsolódva segíti a fiatalabb látogatók aktív felfedezését.

A kiállítás szakmai megújításában Vass Erika néprajzkutató, kurátor működik közre.

2. Régészeti kiállítás előkészítése a Zsámbéki-medence leleteiből

A projekt részeként előkészítés alatt áll egy új állandó kiállítás, amely a Zsámbéki-medence településein végzett régészeti feltárások leleteit mutatja be.

Az állandó kiállítás célja, hogy a térség több ezer éves történetét a régészeti kutatások eredményein és fennmaradt tárgyi emlékeken keresztül tegye megismerhetővé a látogatók számára.

A kiállítás szakmai előkészítése a Ferenczy Múzeumi Centrum régészeti szakembereinek közreműködésével történik.

A fejlesztés keretében megvalósul:

- a kiállítás alapinstallációinak kialakítása,
- a bemutatandó leletek restaurálásának előkészítése,
- gyermekek számára régészeti tanösvény kialakítása.

A régészeti kiállítás a Magtár felső szintjén kap helyet, és a zárandokkiállítással együtt a táj történeti és kulturális örökségének összefüggéseit mutatja be.

A kiállításához kapcsolódva régészeti tanösvény is készül, amely a Magtár közvetlen környezetében, a tóparti területen kap helyet. A természetes terepadottságok lehetőséget adnak arra, hogy a látogatók a szabad térben is találkozzanak a régészeti örökség bemutatásával.

A tanösvény játékos, felfedezésre épülő formában segíti a fiatalabb látogatók számára a régészet alapfogalmainak és a feltárások jelentőségének megismerését. A terep enyhén dombos kialakítása szemléletes módon idézi meg a régészeti lelőhelyek világát, így a bemutatás nemcsak információt ad, hanem élményszerű módon kapcsolja össze a kiállítást a tájjal.

Míg a zarándok tanösvény a lelki út élményét vezeti tovább a település szakrális helyszínein, a régészeti tanösvény a táj múltjának rétegeit tárja fel a gyerekek számára.

3. A Magtár alsó szintjének időszaki és közösségi kiállítóterének továbbfejlesztése

A Magtár alsó szintje korábban is kiállítások, kulturális programok és konferenciák helyszíneként működött.

A bemutatók elsősorban fali installációkra épültek, amelyek fotók és dokumentumok bemutatását tették lehetővé, míg a tárgyakat ideiglenes installációs megoldásokkal tudtuk elhelyezni.

A projekt célja ennek a térnek a korszerű, rugalmasan alakítható kiállítási térré történő továbbfejlesztése.

A támogatás segítségével mobil vitrinek, posztamensek és korszerű világítástechnikai eszközök kerülnek kialakításra, amelyek lehetővé teszik térben elhelyezhető tárgyak, műtárgyak és művészeti alkotások bemutatását is.

A fejlesztés eredményeként a Magtár alsó szintje szélesebb körű kulturális bemutatók befogadására válik alkalmassá, beleértve:

- tematikus időszaki kiállításokat, amelyek a térség történeti, kulturális vagy művészeti értékeit mutatják be
- utazó vagy vándorkiállításokat, amelyek más múzeumok és kulturális intézmények anyagát teszik elérhetővé a helyi közönség számára
- nemzetiségi bemutatókat, például a Kárpát-medence német és más nemzetiségi közösségeinek hagyományait, tárgyi emlékeit és kulturális örökségét bemutató programokat
- konferenciákat és kulturális rendezvényeket, amelyek a helyi programok mellett térségi, országos vagy akár határon átnyúló szakmai és kulturális találkozók számára is lehetőséget teremtenek.

Az alsó szinten kerül bemutatásra a **„Képekben és emlékezetben”** című **tablókiállítás** is, amely a sváb lakosság kitelepítésének és a Budajenőre érkező székely családok letelepedésének történetét idézi fel.

A bemutató első helyszíne a Magtár alsó szintje lesz, ezt követően a kiállítás anyaga a Helytörténeti Gyűjtemény környezetébe, a Jeine Udvarház belső és kültéri tereibe kerül áthelyezésre.

A kiállításhoz kapcsolódva sor kerül a Jeine Udvarház előtti téren található kitelepítési emlékkő megtisztítására és felületének felfrissítésére is. A különleges formájú, földön elhelyezett

közlapon férfi-, női- és gyermekcipők lenyomatai idézik fel az 1946-ban elűzött helyi sváb családok emlékét.

Az emlékkő ebben az értelmezésben a kiállítás egyik sajátos „tablójaként” is felfogható, amely a történeti emlékezetet közvetlenül a helyszínhez kapcsolja.

A kiállítás a Települési Értéktár gyűjtőmunkájára épül, és a Jakob Bleyer Heimatmuseum szakmai együttműködésével valósul meg.

A Magtár kiállító tereinek fejlesztése során kiemelt szerepet kap az élményalapú, interaktív múzeumi szemlélet, amely minden korosztály számára felfedezést és aktív részvételt kínál. A zarándok és régészeti tanösvények, valamint a digitális tartalmak segítik a történeti és kulturális értékek megismerését.

Az igényelt támogatást az alábbi feladatokra kívánjuk felhasználni:

	Megvalósítandó szakmai feladat megnevezése	Teljesítési közreműködő megnevezése (amennyiben releváns)	Támogatási összeg (Ft)
1.	A „Mária útjain” kiállítás látogatóbarát fejlesztése, új installációkkal és digitális tartalmakkal való bővítése.	Dr. Vass Erika néprajzkutató, kurátor NARMER Építészeti Stúdió –	3 300 000 Ft
2.	A Zsámbéki-medence régészeti örökségét bemutató állandó kiállítás installációs eszközeinek tervezése, kivitelezése és az ehhez kapcsolódó digitális tartalmak elkészítése.	Ferenczy Múzeumi Centrum – Régészeti Osztály NARMER Építészeti Stúdió –	7 200 000 Ft
3.	A Magtár alsó terének technikai továbbfejlesztése: a „Képekben és emlékekben” című kiállítás tablójának tervezése, kivitelezése és a kiállításhoz kapcsolódó emlékkő megújítása, valamint a zarándok tanösvény leporelló tervezése, kivitelezése	Hétfő Műhely – grafikai tervezés XL Póster – digitális és ofset nyomda	2 000 000 Ft
Összesen:			12 500 000 Ft

Tisztelt Képviselő-testület!

A fejlesztés eredményeként a Budajenői Műemlék Magtár kiállításai egységes szemléletű, több funkciót betöltő bemutatóhellyé kapcsolódnak össze. A zarándoklat hagyományát bemutató kiállítás, a készülő régészeti bemutató és az időszak kiállítások tere egymást kiegészítve mutatják be a térség kulturális és történeti értékeit.

A megújított kiállítások és a hozzájuk kapcsolódó tanösvények lehetőséget teremtenek arra, hogy a látogatók a zarándoklat hagyományát, a táj régészeti múltját és a település közösségi emlékezetét élményszerű formában ismerhessék meg.

A fejlesztés hosszabb távon lehetőséget teremthet arra is, hogy a Budajenői Műemlék Magtár bekapcsolódjon országos kulturális programokba - például a Múzeumok Éjszakája kezdeményezésébe - erősítve ezzel Budajenő és a Zsámbéki-medence kulturális és turisztikai szerepét.

A támogatási igényt az egyeztetések szerinti tartalommal benyújtottuk. Kérem, hogy mondják el véleményüket, javaslatukat a kérelem benyújtásával kapcsolatosan. Az alábbi határozati javaslatot elfogadni, és az egyedi támogatási igény benyújtását jóváhagyni szíveskedjenek.

Határozati javaslat

Budajenő Német Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete **jóváhagyja** az önkormányzat által a Miniszterelnökség Egyházi és Nemzetiségi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárságához a **Budajenői Műemlék Magtár kiállítási tereinek felújításának, fejlesztésének** támogatására (NEMZ-N-26-0089) az egyedi támogatási kérelem benyújtását.

Felelős: Bernáth István elnök

Határidő: értelemszerűen, illetve a megvalósításra 2026. december 30.

Budajenő, 2026. április 07.

Bernáth István
elnök

